

Sopimusratkaisut 2022

AO:n AMK-päivä

28.11.2022

Pasi Repo
neuvottelupäällikkö
OAJ

Sisällys

- Kevään (kesän) neuvottelukierros ja katsaus tulevaan
- Sopimuskorotukset ja -muutokset 2022-2024

Kevään (kesän) neuvottelukierros ja katsaus tulevaan

Lähtötilanteesta

- Yksityisen sektorin ratkaisut
- ”Yleinen linja”
- SOTE
- Ukraina ja ennusteet talouden kehityksestä
- OAJ:n tavoitteet ja valmistelu
- Järjestövalmius ja järjestölliset toimet
- Yhteistyö sopijoiden kesken

Neuvottelukierroksesta

- Neuvotteluilmapiiri – ratkaisuhakuisuus – roolitukset
- Neuvottelutaktiikka – heikennykset vs. kehittäminen
- Sopimusmuutokset ja laskenta
- Henkilöstö
- Koulutuksenjärjestäjien taloudelliset resurssit
- Yksityinen vs. julkinen

Ratkaisut ja neuvottelujen eteneminen OAJ:n sopimusaloilla

- Valtio
- Yliopistot ja harjoittelukoulut
- OVTES, KVTES
- AVAINOTES, AVAINOTES
- Yksityinen sosiaalipalveluala
- Yksityinen opetusala ja aikuiskoulutuskeskukset

Sopimuskorotukset 2022 – 2027

Sopimus:	OVTES	AVAINOTES	AVAINTES	Sivista: YOA	Sivista: AKK	Sivista: Yliopistot	Sostes	Valtio
Jäsenmäärä	73 500	1 300	170	8 100	450	2 200	800	500
Sopimus- kausi	1.5.2022 – 30.4.2025	1.5.2022 – 30.4.2025	1.5.2022 – 30.4.2025	9.8.2022 – 31.3.2024	9.8.2022 – 31.3.2024	8.4.2022 – 31.3.2024	1.5.2022 – 30.4.2024	1.3.2022 – 29.2.2024
1.5.2022		Yleiskorotus 2,0 %	Yleiskorotus 2,0 %					
1.6.2022	Yleiskorotus 46 e / 2,0 %					Yleiskorotus 1,45 %		Yleiskorotus 2,0 %
1.9.2022				Yleiskorotus 2,0 % Paikallinen erä 0,55 %	Yleiskorotus 2,0 % Paikallinen erä 0,55 %		Yleiskorotus 2,0 %	
1.10.2022	Keskitetty erä 0,53 %						Alarajakorotukset keskim. 0,8 %	
1.11.2022		Paikallinen erä 0,5 %	Paikallinen erä 0,5 %					
1.12.2022						Paikallinen erä 0,45 %		
Yhteensä 1. vuosi	2,53 %	2,5 %	2,5 %	2,55 %	2,55 %	1,9 %	2,8 %	2,0 %

Saavutetut tavoitteet/Sivista

- 1. vuoden palkankorotustaso ja paikallisen erän perälauta vastaavat asetettua tavoitetta
- Laaja perhevapaauudistus
  - toisen vanhemman palkalliset päivät kasvoivat 6→32 ap:ään
- Luottamusmiehen aseman parantaminen: jatkossa annettavassa vapautuksessa huomioitava myös paikallisen sopimisen edellyttämä aika
- Ammatillisen liitteen 10A kehittäminen: palkattoman poissaolon määräystä saatiin rajattua

Saavuttamatta jääneet tavoitteet/Sivista

- Pidempiaikainen ohjelma esim. saatavuuden varmistamiseksi
- Palkkausjärjestelmä
- Työhyvinvoinnin lisääminen mm. työaikamääräyksiä kehittämällä
- Jne jne jne.

Pohdintaa tulevasta

- Vientisektorin neuvottelut käynnistyneet – suhde opetusalan ratkaisuihin
- Kunta-alan ja yksityisen opetusalan palkkakehitys

Sopimuskorotukset ja - muutokset 2022-2024/25

Allekirjoituspöytäkirja

AVAINOTES 2+1 vuotta

- Sopimuskausi 1.5.2022-30.4.2025
- Neuvottelut kolmannen vuoden palkankorotuksista käytävä 15.3.24 mennessä
- Sopimus irtisanottavissa päättymään 1.5.2024 lukien

Sivista YOA 2 vuotta

- Sopimus voimassa 9.8.2022 – 31.3.2024
- Vuoden 2023 palkantarkistukset
  - Ajalle 1.8.2023 – 31.3.2024
  - Sidottu yksityisen sektorin verrokkisopimuksien korotuksiin ja kustannusvaikutuksiin 24 kk ajalle
- Irtisanomisaika 6 vk ennen päättymistä

Sopimuskorotukset

Avainotes

- Yleiskorotukset 1.5.2022 2 % ja 1.6.2023 1,49 %
- Korotetaan työntekijän peruspalkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa

Sivista

- Yleiskorotus 1.9.2022 2,0 %
- Korotetaan henkilökohtaisia palkkoja, taulukkopalkkoja, euromääräisiä lisiä ja palkkioita

Sopimuskorotukset

Avainotes

- Paikalliset järjestelyerät 1.11.2022 0,5 % ja 1.6.2023 0,4 %
- Paikallinen järjestelyerä käytetään työntekijöiden henkilökohtaisten peruspalkkojen ja henkilökohtaisten lisien korottamiseen
- 1. järjestelyerää koskevat neuvottelut tulee 14.10.22 mennessä
- 2. järjestelyerää koskevat neuvottelut tulee 31.3.23 mennessä

Sivista

- Paikallinen erä 1.9.2022 0,55 %
- Erän suuruus määräytyy toukokuun/tavanomaisen 2022 kuukauden palkkasumman mukaan
- Sovitaan erän käytöstä luottamusmiesten kanssa
- Jos ei yksimielisyyttä 30.9.2022 mennessä, erä jaetaan yleiskorotuksena

Sivista: Toisen vuoden korotuksista sopiminen

- Kolme verrokkisopimusta, joiden korotusprosenttien ja sopimuskauden kustannusvaikutusten keskimääräinen taso
  - Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry),
  - Kemianalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus (Ammattiliitto Pro ry ja Kemianteollisuus ry) ja
  - Teknologiateollisuuden toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus (Ammattiliitto Pro ry ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry)
- Sopijaosapuolien yhteinen laskentapohja

Verrokkiala 1				Verrokkiala 2				Verrokkiala 3				Sivista				
	kk	Korotukset	Kust.vaik.		kk	Korotukset	Kust.vaik.		kk	Korotukset	Kust.vaik.		kk	Korotukset	Kust.vaik.	
	12		100,00		12		100,00		12		100,00		4		100,00	
	1		100,00		1		100,00		1		100,00		5		100,00	
	2		100,00		2		100,00		2		100,00		6		100,00	
	3	1,9	101,90		3	1,9	101,90		3	1,9	101,90		7		100,00	
	4		101,90		4		101,90		4		101,90	2022	8		100,00	
	5		101,90		5		101,90		5		101,90		9	2,55	102,55	
	6		101,90		6		101,90		6		101,90		10		102,55	
2022	7		101,90	2022	7		101,90	2022	7		101,90		11		102,55	
	8		101,90		8		101,90		8		101,90		12		102,55	
	9		101,90		9		101,90		9		101,90		1		102,55	
	10		101,90		10		101,90		10		101,90		2		102,55	
	11		101,90		11		101,90		11		101,90		3		102,55	
	12		101,90		12		101,90		12		101,90		4		102,55	
	1		101,90		1		101,90		1		101,90		5		102,55	
	2		101,90		2		101,90		2		101,90		6		102,55	
	3	2,2	104,14		3	2,5	104,45		3	2,2	104,14		7		102,55	
	4		104,14		4		104,45		4		104,14	2023	8	1,65	104,24	
	5		104,14		5		104,45		5		104,14		9		104,24	
	6		104,14		6		104,45		6		104,14		10		104,24	
2023	7		104,14	2023	7		104,45	2023	7		104,14		11		104,24	
	8		104,14		8		104,45		8		104,14		12		104,24	
	9		104,14		9		104,45		9		104,14		1		104,24	
	10		104,14		10		104,45		10		104,14		2		104,24	
	11		104,14		11		104,45		11		104,14		3		104,24	
Yht.	24	4,14	2,50	Yht.	24	4,45	2,62	Yht.	24	4,14	2,50		Yht.	24	4,24	2,58

Verokkialojen keskiarvo
Korotukset Kust.vaik.
4,24 2,54

Kehittämiserät yms. Avainotes

- Kehittämiserä 1.6.2023 1,2 % jaetaan keskitetysti
  - Neuvotellaan liittotasolla 31.3.2023 mennessä
  - Kohdentamistavoitteena ovat työvoiman saatavuuden parantamiseen liittyvät toimenpiteet
- Kehittämiserä 1.2.2024 0,4 % jaetaan keskitetysti
  - Neuvotellaan liittotasolla 31.12.2023 mennessä
  - Palkkausjärjestelmän kehittämiseen tai muutoin työehtosopimusmääräysten kehittämiseen
  - Ensisijaisia kohdentamistavoitteita ovat työvoiman saatavuuden parantamiseen liittyvät toimenpiteet
  - Erästä varataan pakollisen ryhmähenkivakuutuksen kattamiseen 0,1 %
- Kehittämiserien painotus voi olla liitekohtainen, mutta kuitenkin yllä olevaan raamiin perustuva
  - antaa mahdollisuuden kohdentaa rahaa keskeisiin kehittämiskohteisiin

Ei-julkinen lisäpöytäkirja

Avainotes

- Takuulausekkeet
- Perälaudat
  - Kehittämiseriin
  - Sopimuskorotusten verrokki
- Lukiotyöryhmän aiesopimus
- Lisäksi yhteinen muistio Osio E:n ns. joustavoittamisesta

Työryhmät

Avainotes

- 1) Lukiokoulutuksen työehtosopimusmääräyksiä selvittävä työryhmä
- 2) Työryhmä, joka laatii yhteisen soveltamisohjeen E-osion 1 § pöytäkirjamerkinnästä, ns. joustavoittamisesta

Henkilöstön edustajat

Avaintes

- 112 § Luottamusmiehen ajankäyttö → **Henkilöstön edustajan ajankäyttö**
- Pykälässä uutena 2. momentti työsuojaletuvaltuutetun ajankäyttö
  - Työsuojaletuvaltuutetun ajankäyttö vähintään 4 tuntia 4 peräkkäisen kalenteriviikon ajanjaksolla. Hyvin suurissa työpaikoissa työsuojaletuvaltuutettu on päätoiminen, jos työsuojaletuvaltuutetulla on vähintään 600 edustettavaa, ellei paikallisesti muuta sovita.
  - Työsuojaletuvaltuutetulla on oltava tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa työsuojaletuvaltuutetun tehtävät. Määräaikaisen erityistarpeen vuoksi voidaan sopia kiinteän vapautusajan lisäksi tilapäisesti lisävapautusajasta.
- Palkkiot määräytyy Avaintes:n 115 § mukaan:
  - Henkilöstön edustajien (lm- ja tsv-) korvauksia korotetaan 1.5.2022 alkaen 3,5 %

Tartuntatautilain päivitys tettiin

Avainta

Työntekijällä, joka on tartuntatautilain (1227/2016) 57 §:n tai 63 §:n perusteella määrätty tartuntataudin leviämisen estämiseksi olemaan poissa ansiotyöstään tai eristettäväksi, on oikeus saada poissaolon ajalta palkkaa siten kuin tässä pykälässä on määrätty sairausajan palkasta.

Laaja perhevapaauudistus + kesäajan palkanlisä

Avainta

- Ei-synnyttävälle 32 arkipäivää vanhempainvapaata palkallisena (9 → 32)
  - 3 ap:n takalähtöä ei laskutettu
  - Voi pitää syntymän yhteydessä ja loput palkallisesta vanhempainvapaasta myöhemmin yhdenjaksoisesti
- Synnyttävälle raskausraha 40 arkipäivää + vanhempainvapaa 32 arkipäivää palkallisia, jos ne pidetään yhdenjaksoisena, yht. 72 ap
- Palkan lisäksi maksetaan KELA-päivärahaa vastaava osuus palkanlisänä siltä osin, kun raskaus-/vanh.vapaa sijoittuu 16.6. alkavan laskennallisen vuosiloman tai 30 (amm) / 34 (amm) kesävapaaajakson ensimmäisen arkipäivän ajalle

Sivista

- Ei-synnyttävälle palkallisena 6→32 ap vanhempainvapaata
- Vanhempainvapaan 32 ap voi jaksottaa kahteen osaan
- Palkanosana korvaus 0,53*kalenteripäivä siltä osin kun sijoittuu samalle ajalle lask. Kesävapaaan/vapaaajakson 30 1. ap ajalle
- Hinnoittelussa vain osittain huomioitiin Kela-pvrahat

Perhevapaauudistus

- Voimaan 1.8.2022
- Koskee raskauksia, joissa laskettu aika 4.9.22 tai myöhemmin
- Jos laskettu aika 3.9.22 tai aiemmin, noudatetaan edellisen sopimuksen määräyksiä koko perhevapaan ajalta
- Termit päivitetty vastaamaan uutta lainsäädäntöä
- Sivistassa melko kattavasti myös oikeus tuntiopettajille, joilla opetusta yli 16 tuntia (molemmat vanhemmat), ei koske amkia
- Myös Avaintassa säilytettiin tuntiopettajille oikeus palkallisiin vapaisiin, ei koske amkia

”Kesäsynnyttäjä”

Avainta

Siltä osin, kun ammattikorkeakoulun opetushenkilöstön palkallinen raskaus- ja/tai vanhempainrahakausi (AVAINTES 93 § 2 mom. ja 95 § 2 mom.) osittain tai kokonaan sijoittuu kesävacajaajan alusta 30 ensimmäisen arkipäivän ajalle, työnantaja maksaa mainittujen raskaus- ja/tai vanhempainrahakauden osalta varsinaisen palkan lisäksi sairausvakuutuslain mukaisen päivärahaosuuden opettajalle varsinaiseen palkkaan kuulumattomana palkanosana.

Sivista

Jos raskausrahaan oikeutettu opettaja pitää palkalliset raskaus- ja vanhempainrahapäivät (kaikki 72 arkipäivää) yhdenjaksoisesti, maksaa työnantaja opettajalle korvausta siltä osin, kun palkalliset raskaus- ja vanhempainrahapäivät ajoittuvat laskennallisen vuosiloman ajalle (16.6. alkaen) tai kesävacajaajan 30 ensimmäisen arkipäivän ajalle. Korvauksen suuruus kalenteripäivää kohti on opettajan päiväpalkka kerrottuna kertoimella 0,53. Korvaus maksetaan opettajalle tavanomaisen palkanmaksun yhteydessä. Korvausta ei huomioida, kun lasketaan 6 luvun 19 §:n mukaista täyttä palkkaa.

Lyhyet ”lomat”

Sivista

- Opettajalle ei makseta oppilaitoksen lyhytaikaiselta keskeytys- tai vapaajaksoilta palkkaa, kun on kyse oppilaitoksen työkaudelle sijoittuvasta keskeytys- tai vapaajaksosta ja työntekijän raskaus- tai vanhempainvapaa päättyy välittömästi ennen keskeytys- tai vapaajaksoa eikä opettaja palaa välittömästi kyseisen keskeytys- tai vapaajakson jälkeen töihin. Työkauden aikana palkallinen vapaajakso/keskeytysjakso edellyttää 15 työpäivän työskentelyä.

Työssäoloehto

Avainta

- 6 kk

Sivsta

- 2 kk → 3 kk

Osio D Ammattikorkeakoulu

Avainotes: Yliopettajan ja lehtorin työaika

- Työaikasuunnitelman tulevista muutoksista on ilmoitettava opettajalle mahdollisimman pian

Sivista: Palkattoman poissaolon vaikutus

- Seuraavan kesäajan palkasta tehtävä vähennys =
poissaolon työpäivät * 0,1 * päiväpalkka
- Koko lukuvuoden / työkauden vähennys on n. 20 pv
- Päiväpalkka on kuukausipalkka jaettuna kuukauden kalenteripäivien lukumäärällä
- Opintovapaalain (273/79) mukainen opintovapaa
- Vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukainen vuorotteluvapaa
- Muu palkaton vapaa (mm. lakot, muu harkinnanvarainen)

Esimerkki: Poissa 2.1.-11.6.2023

PALKATTOMAN POISSAOLON VAIKUTUS VAPAAJAKSON PALKKAAN (liite 14)		
Kuukausipalkka (lehtori 10 vuoden jälkeen)	4 223,74 €	Vähimmäispalkka taulukosta 9.11.2022
Kuukauden jakaja	30	Kesäkuun kalenteripäivien lukumäärä
Päiväpalkka	140,79 €	
Poissaolo alkaa	2.1.2023	
Poissaolo päättyy	11.6.2023	
Sisältää vapaaviikkoja	1	
jäljellä olevien vapaaviikkojen määrä	11	
Kalenteripäiviä (ma-su)	160	Laskee myös arkipyhät
Työpäivät (ma-pe + vapaaviikot)	115	
Työpäivät - vapaaviikkojen päivät (5)	110	
Kerroin x työpäivät = vähennettävien pv lkm	11,00	= 110 x 0,1
Vähennyksen määrä täydestä kuukausipalkasta	1 548,70 €	= 11 x 140,79 € = 36,7 % kesäkuun kuukausipalkasta

Huomioitavaa

- Opintovapaaseen on subjektiivinen oikeus – ei tule hakea kesän vapaajaksoille ellei opinnot sitä edellytä
- Vuorotteluvapaan ehdoista linjaa työnantaja
- YOATES 4 luku 4 § Muut poissaolot
  - Maanpuolustus – kutsunnat, kertausharjoitukset, siviilipalveluksen täydennyspalvelus eivät ole palkatonta
  - Yhteiskunnallinen ja ay-toiminta (esim. OAJ hallitus- ja valtuustotyö) eivät ole palkatonta
- Järjestökoulutus on palkatonta (anottaessa palkatonta vapaata) → aiheuttaa vähennystä
  - Esim. 2 pv vapaa = -0,2 päiväpalkkaa seuraavan kesän palkkaan
  - OAJ maksaa ansionmenetykset työnantajan esittämän ansionmenetystodistuksen mukaan
  - Selvittääkö onko ta:lle mahdollista etukäteen ottaa koulutukset/kokoukset huomioon tas:ssa, jolloin ta laskuttaa em. päivät/tunnit suoraan OAJ:lta eikä synny palkattomia pätkiä, eikä turhaa byrokratiaa

Palkattoman poissaolon vaikutus - sovittua

- Ei koske osa-aikaisuuksia
  - Koskee, jos osa-aikainen + haettu palkaton vapaa (esim. 40 % työaika + 60 % opintovapaa)
- Suunnittelukauden vaihdos ei vaikuta, ei nollausta.
  - Vasta 12 kk pituinen yhtäjaksoinen jakso nolaa vähennyksen
- Vähennys ja päiväpalkka lasketaan käyttäen kalenteripäivien lukumäärää siltä kuukaudelta, jonka palkkaan vähennys alun perin kohdennetaan
- Palkan vähennyksessä huomioitava ulosottokaari
- Vähennyksestä ja sen toteuttamisesta voivat työntekijä ja työnantaja sopia

Sivista: Muita muutoksia

- Hallinto- ja tukihenkilöstön palkkausluvun muutokset
  - Kokemuslisän paikallisen toisin sopimisen mahdollisuus
- Lomarahahan vaihtamissopimus: poistuu 9 §
- Luottamusmiehelle myönnettävässä vapautuksessa huomioitava paikallisen sopimisen edellyttämä työaika

Yhteenveto

- Avaintan sopimusratkaisuun vaikutti vahvasti kunta-alan järjestölliset toimet ja kunta-alan sopimusratkaisu
- Sivista asemoituu vientialojen tasolle EK-laisena liittona
- Sopimusbalanssi: Avainta laskuttaa raamista – Sivista teksteistä
- Avainta kehittää sopimusta aidosti – Sivista hakee heikennyksiä
- Sovittelujärjestelmä ei toimi
- Neuvotteluparttien vastaikkainajo
- JHL:n ja Jytyn ”Kynä kädessä-syndrooma”

Yhteenveto

- Yliopisto – Juko/TTL – OAJ –yhteistyö?
- Seuraavan neuvottelukierroksen sivistalainen strategia?
  - Vrt. tyka, kiky sisään, kiky ulos, perhevapaa uudistus, ...
  - Arene ja Unifi samoissa fyysisissä tiloissa → toimintaympäristöanalyysi, muutosten ennakointi,...
- OAJ:n neuvottelustrategia 2024 neuvotteluihin?
  - Kunta-alan ja yksityisen sektorin eriytyminen
  - Saatavuus ja palkkakehitys
  - Monitahoinen vaikuttaminen

Tutustu ja seuraa: oaj.fi opettaja.fi   [@oajry](https://www.instagram.com/oajry)